

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VECHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok — — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — — 2 „ — „ Na štvrt' roka — — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
---	---	---

IX. Krajinský Kongress uhorských katolíkov.

Vo valnom shromazdení Katolíckej Ludovej Jednoty v reči svojej nasledovne pokračoval

Stefan Rakovszky.

Ctené shromazdenie!

Naši protivníci to povedajú: aby sme nepolitizovali. Katolicizmus neslobodno trhať, ten má spolu byť. Áno, nepolitizujme viacej, ako je potrebné. Tú málo potrebnú politiku ale, akú prevádzkať musí každý rozumný človek, prevádzajme s úplným presvedčením, s celou silou a odhodlanosťou. Smiešna vec je to hovoriť, aby sme nepolitizovali. Prosím, všetko prevádzať a končí sa na politickom dejišti. My sme nezačali cirkevno-politickú akciu a predsa následkom jej my trpíme najviacej, bo sme nepolitizovali. Chráňme sa toho, aby sme sa z minulosti nepoučili, bo môže prísť nová cirkevná politika, ktorá katolícku cirkev v Uhorsku natoľko zhubí, že jej viacej pomoci nebude. Aj to povedajú, ako môže katolík takto hovoriť! Veď sám Kristus Pán pravil, že cirkev ani brány pekelné nepremôžu a že ona trvať bude až do konca sveta. Áno, lež skrze toto nedal Uhorsku to privilegium, aby tu katolíci ani prstom nepohli a všetko trepezlivo znášali. Aj my máme povinnosti, aj nám je povedané, aby sme boli verní ku našej viere, aby sme sa nehanbili verejne ju vyznávať. Uznám ja to, ctené shromazdenie, že katolícky človek kruté a trpké boje musel podstupiť, bo ho napádali pre jeho vieru. Keď pro-

testantský človek sme šiel na jeho cirkevné shromazdenie, zaujímal sa o jeho cirkevné záležitosti, pochválili ho za to. Dobre! Keď žid verejne vyznal, že sa pevne drží svojej viery, pred židovstvom pokladali mu to za zásluhu. Keď ale ja na omšu idem, vtedy som tmár, chodím do diery tmavého stredoveku, dám sa ohlupovať skrze kňaza. Oni oproti sú osvietenici, keď slyšia prednášku človeka k tomu ustanoveného, aby ich vo viere vyučoval. Ja ale to isté len preto nesmiem robiť, bo som katolík.

Ctené shromazdenie! Katolícka Ludová Jednota nestojí v spore so žiadnym iným smerom alebo pohybom katolíckym. Vieme to z novín, že protivníci katolicizmu na tom pracujú, aby medzi Katolíckym Kongressom a Katolíckou Jednotou protivenie utvorili. Darma sa namáhajú. Katolícky Kongress má svoje zvláštne povolanie. V Katolíckom Kongresse pretriasajú sa podstatné zásady a záležitosti, toto je ako by akademické forum, pred ktorým pojednávajú sa katolícke záležitosti. Katolíci shromazdia sa dnes v tomto, zajtra v inom meste katolíckom a radia sa o katolíckych veciach. *Sila* Katolíckeho Kongressu ale, ktorá jeho uzavretia do života uvádza, je *Katolícka Jednota*. (Tak je!). Katolícka Jednota je pevne zorganizované teleso, s jehožto každým jednotlivým členom každý mesiac môžem do potyku prísť. Katolícka Jednota je organizovaná armáda, ktorá s puškou u nohy prichystaná stojí nie preto, aby napádala, lež keby nás napádali, aby sme ju do boja viedli. Katolícka Ludová Jednota je taká organizácia, ktorá raz na vždy obrániť chce ľud katolícky. Dobré rady chce dávať, katolícke ustanovizne chce

utvoríť, aby ubohý, dobrý ľud katolícky, nebol korystou kadejakých tulákov. (Hlučné éljen!) Presvedčený som o tom, že je mnoho takýchto, čo neradi slyšia pravdu, a len preto, bo je to pravda. To je už ale osudom každej pravdy, že ju ľudia neradi slyšia.

Ctené shromaždenie! Končím moju reč a keď moje vďaky vyslovujem za to, že členovia Jednoty dostavili sa sem v tak obrovskom počte, sdelujem pre vás všetkých ten radostný chýr, že Katolícku Jednotu našu zvláštne pochvalnými slovami vyznačil nielen jeho svätosť rímský pápež (Zdlhavé výkryky: Nech žije pápež!), lež že aj dobrý ľud katolícky, s jehož pomocou chceli sme utvoríť túto organizáciu — bo sme na tom boli, aby ona hlboké korene pustila v srdci samého ľudu — porozumel našim slovám a posiaľ máme už: **212.000 členov**. Nech to preukázu iné organizácie, či to behom krátkeho pol druhu roka tak ďaleko dovedly. Ďakujúc za pozornosť, ktorou ctené obecenstvo reč moju sledovalo, valné shromaždenie Katolíckej Ludovej Jednoty s týmto zabajujem.

Oduševnené obecenstvo odpovedalo na túto reč hlučnými ováciami po ktorých utíšení povedal nasledujúcu reč osvietený pán biskup čanádsky

Dr. Ján Csernoch.

Ctené shromaždenie!

Velkolepý obraz, aký prítomne otvára sa pred mojimi očami, je veľmi malý pomerne ku tomu, aký poskytuje nám teraz celá krajina. Veď dnes a tieto dni oči v celej krajine na Segedín sú obrátené. Mesto Segedín to aj zaslúži nielen ako druhé mesto krajiny, lež aj z tej príčiny, bo tu včul Krajinský Kongress uhorských katolíkov a Katolícka Ludová Jednota vydržiavajú svoje zasadnutia.

Ctené shromaždenie! Čo nekdy sv. Pavel apoštol pravil v jeho liste ku Korintským: «že budú na podiv ľuďom, svetu a anjelom», to dnes povedať sa môže o meste Segedíne, bo oči takmer celého obyvateľstva krajiny obracajú sa včul na Segedín. Ako aj inokedy ľudia čakali chýry a zprávy z Budapešte, jakožto zo stredišťa krajiny, tak ich čakajú prítomne z metropoly Dolniakov, bo chcjú vedieť: o čom sa radili, čo uzavreli vo veľkom shromaždení katolíci.

Ctené shromaždenie! My ešte nemáme *zákonnej autonómie*, kde by sme prednášať mohli naše prenasledovania a ukrivdenia a kde by sme proti vznikajúcim prekážkam zaujať mohli naše stanovisko a preto vydržiavame shromaždenia, aby sme veriacich o terajšom rozporení poučili a pripravili ich ku novým nápadom. Bo nech si to nikto nemyslí, že pohyby proticirkevné, od časov cirkevnej politiky, už celkom zanihly.

Kto má uši slyši, kto má oči vidí, ako hýbu a chystajú sa deň po deň k rozhodnej rane proti nám a preto, ctené shromaždenie (Éljen!), skoro bych povedal, moji milí veriaci, teším sa tomu, že na naše slovo shromaždili ste sa v tak veľkom počte. aby ste slyšali popredných vodcov, politikov katolíckych a dobrodincov ľudu. Sú to aj mužovia, ktorí osudy a blaho ľudu na srdci svojom nosia, ktorých vlastenectvo nezáleží z pustých fráz a prázdnych slov, ktorí dobrou radou poslúžia ľudu, zakročia v jeho záujme a prevezmú bezplatne usporiadanie i takých jeho záležitostí, ktoré by druhý ani za peniaze na seba nevzal.

Ctené shromaždenie! Katolícka Ludová Jednota je najprvšia a najväčšia organizácia v krajine, ako sme to predtým slyšali, posiaľ už má vyše 200 tisíc členov, ja mám ale nádej, že sa tento počet čoskoro sdvojnásobní, bo si neviem predstaviť, že by ľud veľkú významnosť tejto Katolíckej jednoty nenahliadol. Preto, ctené shromaždenie! povďačnosťou a uznaním podlžní sme týmto výtečníkom za to, že ľud poučujú a na blahobyte jeho bezžistne pracujú. Zastepte hlboko do srdc vašich a v živote nasledujte všetko dobré, čo tu slyšíte a s týmto zvláštnej pozornosti vašej odporúčam nasledujúcich pánov rečníkov. (Zdlhavé éljen a hlučný potlesk.)

O povinnosťach katolíckej intelligencie na poli verejného života, pri všestrannej pozornosti, nasledujúcu v krátkom výťahu podanú reč povedal

Gróf Béla Somsich.

Ešte pred desaťročím hustá mhlá valila sa poľom celého života verejného v Uhorsku, indiferentizmus vo veciach náboženských k nečinnosti nútil i najlepších katolíkov. Ako ale ľžu a pekelnými figlami vynútili cirkevno-politické zákony, začalo sa brieždiť, Povstal z počiatku

len malý tábor s heslom: «Tu sme a za zásady naše zmužile ideme do boja».

Malý tábor tento zmužilých obhájcov kresťanstva napádali tlačou a smerodajné kruhy prenasledovali prostriedkami zcela nezákonnými. Postavili proti nemu zkaženosné snahy «potajomnej spoločnosti», vytýčili konečne i červenú zástavu internacionalizmu, strašia ho teraz i sekularizáciou, lež darmo. Malý tábor poriastol, zmohol sa, pripojil sa ku nám nielen ľud, lež i tie triedy, ktoré posiaľ ako omámené hľively v indifferentizme. Aj intelligencii otvárajú sa už oči a nahliada že je už svrchovaný čas, aby duch kresťansko-katolícky uplatnil sa v celom živote verejnom spoločnosti ľudskej. Na tomto pracovať povolaná je zvláštne katolícka intelligencia.

Jestli ale tejto povinnosti našej zodpovedať chceme, pozornosť našu obráťme v prvom rade na seba samých. Buďme verní a oddaní synovia našej cirkvi, chráňme sa všetkého, skrze čo by sme zlý príklad mohli dať druhým.

Vieru žiada od nás božie prikázanie. My ale neupotrebovujeme osvietenia, zatvárame naše oči, bo nás ženie diabol pýchy a viacej veríme učeníu, ktoré nám ohlasuje negáciu, zapieranie, ako tomu, v ktorom vychovaní boli sme od útlej mladosti.

Buďme verní synovia našej cirkvi, držme ale aj to vždy pred očami, že máme povinnosti.

Povinnosti máme ku našim bližným zarovnak ako ku vlasti. Ja sa ale neostícham verejne to povedať, že u nás duch kresťanský ako by celkom vymieral. Zvlášte na poli dobročinnosti nebadáť viac kresťanského ducha. Bo veď dobročinnú sbierku ani myslieť si viac nemôžeme, keď za ňu neposkytujeme tanečnú zábavu, bál alebo dajakú hmotnú výhodu. Dajme vďačne a hojne, aby na podporu utisnutí nemuseli sa pri tom haňbiť, lež aby sme im pomohli, nie ale preto, aby sme sa za našu dobročinnosť mohli vytancovať alebo aby naše mená ako reklam do novin prišli.

Podporujme v prvom rade katolícku ustanovizne, katolícku spolky naše. Kresťanskí rodičia! Vychovávajúte vaše dietky k dobročinnosti, dávajte im dobrý príklad na poli dobrodejstva a oni, keď ho nasledujú v škole a v živote, stanú sa apoštolmi kresťanskej dobročinnosti a nastane

nové pokolenie, ktoré ľahšie zvíťazí v sociálnych bojoch budúcnosti.

Uplatňujme zvlášte kresťanského ducha aj v našom obchode s pospolitým ľudom. Starajme sa oň v jeho biedach, nežiadajme od neho práce, za ktorú by sme mu krom zaslúženej mzdy neposkytli aj duševnej podpory. Zaobchodme s ním spravodlivo, láskave, tešme ho v útrapách slovom i skutkom. Takýmto pokračovaním ľahko vytrhneme jedovaté žihadlo aj červenému socializmu.

Ducha kresťanského uplatňujme na celej čiare vo verejnom živote. Toto môžeme najsprávnejšie previesť skrze združenie. Spojme naše sily a našu prácu požehnávajúť budú budúce pokolenia. (Všestranné éljen a potlesk.)

Všestrannú pozornosť vzbudil nasledujúcou rečou o nápadoch proti katolíkom namierených a o blahonosnom účinkovaní Katolíckej Jednoty

D. Görösöni Friedreich.

Povedal medzi iným: Keď Krista Pána sňali z kríža, dľa prastarej povesti, z poraneného tela svätého kde-tu na trávu padly daktoré kvapky krve a na lístkoch tej trávy ešte podnes vidieť červené bodky. Keby z tých rán, akými prítomne každý deň trýznia sväté telo Spasiteľa, jeho cirkvev, učenie, katolícku ustanovizne a vôbec kresťanstvo, ešte aj dnes krv tiekla, červeňaly by sa hory-doly celého Uhorska. Veď aj dnes bezbožníci neprestajne rania sväté telo Ježiša Krista v novinách, zkaženosných sošitoch a knihách a snažia sa všetko pohubiť, čo Kristus pán ustanovil k spaseniu pokolenia ľudského. Protestanťov nenapádajú, židom dajú celkom pokoj, len proti katolíkom vystupujú besnou vzteklosťou.

Proti týmto nápadom bojuje Katolícka Ľudová Jednota. Bojuje proti nim cestou tlače a v shromaždeniach. V sošitoch a letádoch na milliony rozposlaných poučuje katolícky ľud a rozširuje kresťanskú kultúru. V celej krajine neni, ani nebolo nikdy podobnej ustanovizne, ktorá by za osvetu a aj hmotné blaho ľudu toľko bola urobila a vynaložila, ako Katolícka Ľudová Jednota v krátkom čase jej jestvovania, za pol druhu roka. Pod zástavu tejto katolíckej ustanovizne nech pospiecha každý katolík, spojenými silami bojujme za slávu cirkvi a blaho nášeho ľudu.

Za tým vstúpil na rečníšte a povedal reč professor hlavnej školy benediktínov v Pannonhalme

Dr. Viktorin Strommer.

Katolícku Ludovú Jednotu porovnal s križiackou armádou. Ako v prastarej minulosti tisíce ľudu hrnuli sa ku križiackej armáde, aby križiu vydobyli to, čo mu odňalo pohanstvo, zároveň i pod zástavou Katolíckej Ludovej Jednoty spájajú sa tisíce oduševnených kresťanov za cirkev a vieru. Dvestodvanásťtisíc katolíkov stalo si už pod zástavu Katolíckej Jednoty. Je to skutočne pekný počet, Tolko členov nemá ani jedna organizácia v krajine. Keď ale povážime, že v Uhorsku jesto dvanásť millionov katolíkov, počet ten je ešte veľmi malý. Nech preto každý katolík nasleduje toto heslo: Ja som veriaci Katolík, preto musím byť členom Katolíckej Jednoty. (Hlučné éljen.)

Hlboký dojem učinil na všetkých prítomných svojou rečou malý hospodár

Ondrej Kuna.

Reč svoju začal slovami: Katolícka Ludová Jednota, pozdravujú ňa na smrť odsúdení malí hospodári!

Hovorí k vám trieda malých hospodárov, ktorú odsúdili na smrť. Socialdemokrati nepotrebujú pracujúci ľud, lež postavačov, ku revolúcii bárkedy hotovú hmotu. Trieda poriadnych malých hospodárov nedá sa na takéto remeslo. Poriadny malý hospodár neštrajkuje, nehodí o zem kosu a neopustí pluh. S úplnou dôverou v Boha ore a seje ďalej. Kdežto keď sa mu voľačo urodí, neostane mu z toho mnoho. Neslobodno dovoliť, aby táto trieda vyhynula. Cirkev katolícka vyučovala náš ľud v polnom hospodárstve a viedla ho svojím príkladom. Malých hospodárov dnes tiež len kresťanstvo napomáha. Zkazonosný liberalizmus všetky farchy uvalil na plecia hospodárov, veľkých kapitalistov ale oslobodili od znášania farchy. Na burze, kde každoročne kupujú a predávajú milliony a milióny metrických centov pšenice, od dvoch tisíc korún dôchodku platia 20 halierov porcie. Čo je to ku tým porciam, aké platíť musia gazdovia! Keď na nútenie katolíckych ablegátov jedon z ministrov zaslúbil, že proti burze zakročí, musel sa vzdať ministrstva a padnul. Čo bude z

našeho ľudu a z našich rodín, keď v tejto záplave bezbožnosti dostaneme sa pod vládu cudzincov. Veľké veci len vtedy môžeme preniesť, keď sa spojíme. Medzi politickými stránkami parlamentu najviacej kriku robí najbezbožnejšia ľavá strana neodvislých, táto opovažuje sa katolíckemu ľudu, magnátom a biskupom nadávať do vlastizradcov. My nemôžeme o vlastenectve poučenia prijať ani od ľavej strany neodvislakov, ani od socialdemokratov. Pomôže nám a pozdvihne nás hmotne i mravne jedine Katolícka Ludová Jednota! (Hlučné éljen a zdlhavý potlesk.)

Nasledujúci rečník bol hlavný tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty

Štefan Haller.

Začiatkom reči svojej rozložil, ako nepriatelia katolicizmu sriaďujú sa v pevných táboroch a potom pokračoval: Jedon z týchto táborov je na zničenie spoločenského riadu pracujúca revolucionárska socialdemokracia. Druhý proti katolicizmu postavený tábor je revolucionárnej socialdemokracii celkom podobný. To je tábor na vykorenení celého kresťanstva pracujúcich slobodných zedniarov alebo freimaurerov. Oba tieto tábory bojujú proti katolicizmu a v prvom rade proti Katolíckej Ludovej Jednote. Vyznávajú to samy, keď v jejich novinách píšu: že odkedy blázní vydali heslo katolicizmu skutkov, odtedy Katolícka Ludová jednota ohrozuje, ba už aj porušila rovnoprávnosť medzi konfessiami. Nuž ale veď my štátnu moc nehuckáme na majetky ani jednej konfessie, ako oni to proti nám robia. Je to rovnoprávnosť? Každá konfessia má už od dávna svoju autonomiu, len my katolíci jej nemáme. Je to rovnoprávnosť? Každý v krajine môže sa slobodne organizovať, len nám katolíkom by to chceli zakázať. Je to rovnoprávnosť? Nežiadame ani práva, ani majetku cudzieho a chceme si vydobyť len to, čo nám na základe rovnoprávnosti patrí. Preto organizujú sa proti nám v pevné tábory socialdemokrati a freimaureri. Veriaci katolík, verný syn svojej cirkvi nesmie váhať a vstúpi odhodlane do tábora Katolíckej Ludovej Jednoty. (Hlučné zdlhavé éljen!)

Pri všestranných ováciach vstúpil konečne na rečníšte a povedal nasledujúcu reč podpredseda Katolíckej Ludovej Jednoty

Dr Mikuláš Zboray.

Katolíci! Nepoužívam iného oslovenia, len toto, ktoré je mohutnejšie, slávnejšie, pevnejšie, vznešenejšie, ako ktorýkoľvek iný titul. Katolíci! Vďaka vám za to, že ste sa v tak peknom počte sem dostavili. Včul, prv než by som toto shromaždenie zakľúčil, dovoľte mi prehovoriť k vám niekoľko slov. Tieto dni čítal som jedny židovské noviny. Žid písal v tých novinách článok o historických triedach Uhorska. Môžeme si myslieť, ako. Medzi iným to som tam čítal, že jedine oprávnená základná zásada spoločenská je sebeckto, každá trieda preto nech hľadá vynútiť si výhody, keď treba, aj na úkor drubých.

Dobre si to teda zapamätajte, toto je najväčšia myšlienka modernej politiky. Keby to aj pravda bolo, že naše pomery už natoľko klesly, že každý človek na svoju ruku pracuje, každý riad a každá trieda svojím záujmom, zo sebeckta vyvierajúcim nárokom usilovaly by sa zadosť učiť, to je chaos, židovská myšlienka, babylonská väža, — na žiadan pád ale kresťanské stanovisko. Sbor arcipastierov, početní politici, mysliači a poprední pracovníci pánskej triedy, s tým cieľom sa sem unovali, aby sme pospolitému ľudu, často spomínaným sedliakom s podkovkami na čizmách, mozoľnej dlane priemyselníkom a o každodenný chlieb ťažko zápasiacim robotníkom dokázali a ich presvedčili, že naše postavenie, náš stav a rang uvalujú na nás povinnosti, ktorým my svedomite chceme zodpovedať. Na pomoci chceme byť našim bližným vo všetkých väčších i menších útrapách. Nechceme my, aby obyvateľstvo krajiny podelené bolo na riady a jedna trieda bojovala proti druhej. Nechceme, aby čelaď obrátila sa proti gazdovi, gazda postavil sa proti čeladi, podriadený proti predstavenému, lež aby sme spojenými silami bojovali, aby Uhorsko poznove stalo sa kresťanským. (Éljen!)

Keď sa aj rozhlíadneme, kto má osoh z toho balamútenia, ktorým podnecujú ľudí, jedného proti druhému, nuž o tom sa presvedčujeme, že ešte i skrze odpredaj nemovitosti vranskej prae-positúry chudobný ľud katolícky nevyhrá nič, tým viacej ale, ako sa dá predvídať, poctiví a statoční agenti. Títo poctiví agenti zbierajú smotánku z kupectva, z priemyslu, z poľného hospodárstva a z peňažného tržišťa. Taký poctivý

agent nám ohlasuje, že modernej politiky najväčšia myšlienka je sebeckto. Neverím, že by to mohla byť zdravá myšlienka. Rozdvojovanie, stavanie sa proti každému ešte zriedka viedlo k úspechu. My sem-tam chodíme, ustávame sa a pracujeme, slúchajúc jedine na hlas svojho povedomia a presvedčenia a výlučne od tohoto očakávajúc odmeny a keď chudobe pomôcť, všetkých katolíkov v jednom tábore spájajúc, celú krajinu chceme na nohy postaviť, vtedy nám nadávajú, že sme tmári, ohlupovatelia, klerikáli, čierni čuháši. My sme na to nič nedávali, bo naše účinkovanie je verejné; my verejne pomáhame chudobe, my pred celým svetom rozposielame na státisíce poučných spisov, my verejne vydržiavame právne kancelárie, v ktorých bezplatne udeľujeme právne rady našim členom a naši pravotári zastupujú ich statočne a skoro zdarma.

Čo je to za ohlupovanie ľudu, keď mu pomáhame, keď ho vyučujeme, keď s ním, ako s našim bližným zaobchodíme, keď ho o tom presvedčujeme, že sme všetci rovnakí, chudobní tak ako bohatí, ľud len tak, ako celá vlasť.

Pred svetom povedajú, že ohlupujeme ľud. Cestou jejich «výboru siedmych» ale sa dozvedáme, že medzi sebou neboli nečinní. Jedna čiastka (freimaurerov totiž) zaoberala sa s otázkou sekularizácie, ktorú neslobodno zňať z denného poriadku; druhá čiastka rokovala o veľikánskej organizácii proti Katolíckej Ludovej Jednote. Previedli už aj potrebné predpráce v tejto veci, tak v jaseňi už na základe konkrétnych návrhov vynesú uzavretia o modalitách a rozmeroch tejto akcie. Freimaurerské noviny «Dél», ktoré vychodia ako rukopis, píšu, že proti Katolíckej Ludovej Jednote strojí sa veľká akcia. Teda proti nám vystrájajú akciu, ktorí knihami, spisami a každým dovoleným spôsobom chceme k lepšiemu obrátiť krušný stav ubiedeného ľudu. Teda kto poučuje ľud, kto ho mámi a klame: či my, ktorí verejne vystupujeme a povedáme, že každý človek je našim bližným, ktorému chceme pomôcť, a či tí, čo nás napádajú a v tomto hatia? Nebojíme sa my nikoho! Socialdemokratický spisovateľ Marx povedal jednúc, že historia pokolenia ľudského vždy sa opakuje, len že čo je raz komičné, to je druhý raz tragické. V tomto väzí veľa pravdy. Keď penziono-

vaný «táblabiró» v Debrecíne vystúpil s otázkou sekularizácie, vtedy na upozornenie katolíckeho kňaza, ktorý na to povedal, dajte pozor, aby sa s tým nezačala revolúcia, «táblabiró» odvetil: nevyhrážajte sa s minulosťou, velebný pane, a povážte, že v čas vojny za slobodu pod Dózsom čanádsky biskup bol prvý, ktorého popravili.

To bola tragičná vec; komičná vec ale, teda do smiechu je zas to, že Dózsové povstanie, v ktorom šľachtu a zemských pánov vraždili, kde ich popadli, tí ľudia, čo sa ako križiáci chystali ku podmaneniu svätej zeme, to je, pravím, komičná vec, že ten vzdelaný a učený «táblabiró» povstanie týchto ľudí vyhlasuje za vojnu slobody a smutné je na každý pád, že sa s tragediou čanádskeho biskupa vyhráza. Terajšia doba ale svedčí o tom, že sa čanádsky biskup nezlakol tejto hrozby (Hlučné éljen!), prišiel do Segedína a smele sa díva do očí freimaurerov, socialdemokratov, židov a inovercov, ako by chcel povedať: Tu som! Pri tomto prišla mi na myseľ aj tá smutná tragédia, že segedínsky ľud, keď videl, ako Dózsa s jeho ľuďmi vraždí a podpaľuje všetko, čo vidí, utiahol a upevnil sa v meste, kým v okolí Nagylaku pokračovali ešte vo vražde a v krveprelievaní. Keď Dózsu konečne popravili v Temešváre, dľa zprávy jedného dejepisca, hlavu jeho poslali segedínskemu hlavnému rýchtárovi. A tento segedínsky hlavný rýchtár, čo myslíte, ako sa volal? Pálfy. S týmto v súvislosti treba mi spomenúť, že freimaureri prítomne noviny chcjú založiť v Segedíne. Na čele ale tohoto pohybu, čo myslíte, kto stojí? Človek, ktorý sa volá Pálfy. (Smiech.) Jedon Pálfy dostal Dózsovu hlavu, druhý Pálfy ide dať segedínskemu ľudu freimaurerské noviny. Je to zaiste veľmi komičná vec. Tá okolnosť ale, že sme sem prišli, aby sme sa bránili proti takým ľuďom, upomína ma na istého štátnika, ktorý jednúc povedal nasledujúcu históriu: Za jednej príležitosti šiel istý vysťahovalec z Anglicka do Ameriky. Päť dní sa už na mori viezol a v piaty deň prišiel ku kapitáňovi lode a povedal mu: «Pán kapitáň, dajte mi miesto».

Kapitáň pýta sa ho s podivením: «Kde ste ležal päť dní a päť nocí?» Vysťahovalec na to odpovedal: «V susednej kajute bol jedon chorý a ležal som na tom. Včul už ozdravel, nechce, aby som na ňom ležal a vyhodil ma von».

Nuž, ctené shromaždenie, tento chorý u nás, na ktorom nie vysťahovalec, lež dosťahovalec ležal cez celé desaťročia, je katolicizmus. Včul, keď katolicizmus vyzdravel a vyhadzuje ho von, žiada si nové miesto, chce mať sekularizáciu, aby si zas na nás lahnúť mohol. (Hlučné éljen a potlesk.) Pozor, katolíci Uhorska! Naše heslo nech je: nedajme si svoje, von s dosťahovalcami!

S tým zaklučujem toto shromaždenie a prosím jeho excellenciu osvieteného pána arcibiskupa o arcipastierske požehnanie.

Oduševnený ľud, počtom vyše päťadvadsať tisícov, pri hlučnom oslavovaní Jednoty, rozišiel sa v poriadku.

Shromaždenie Jednoty pre nemeckých katolíkov.

V čas veľkého shromaždenia Katolíckej Ludovej Jednoty, vydržiavané bolo v novosegedínskom kostole shromaždenie aj pre katolíkov nemeckého jazyka. Shromaždeniu tomuto predsedal krajinský vyslanec dr. Emil Gyuriss a povedal reč, ktorou hlboko dojal početných prítomných. Rečnili potom roľník Franc Léh, tajomník Jednoty Ján Huber a šopronský kaplán Sábél, ku koncu prišli na shromaždenie osvietený pán biskup čanádsky dr. Ján Csernoch a predseda Katolíckej Jednoty Štefan Rakovszky. Keď oba hodnostári preriekli k shromaždeniu v nemeckom jazyku, početný ľud rozišiel sa, oduševnene oslavujúc Jednotu a zmužilých jej vodcov.

Prvé verejné zasadnutie.

Po veľkom shromaždení Katolíckej Ludovej Jednoty nasledovalo popoludní prvé verejné zasadnutie IX. kongressu uhorských katolíkov. Ľud hrnul sa v húfoch zo všetkých strán k obrovskému šiatru, v ktorom vydržiavané bolo zasadnutie. Šiator zaplnili: prepočetná inteligencia, duchovenstvo, priemyselníci a pospolitý ľud do posledného miesta. Na rečnište vystúpil prvý a privítal kongress osvietený pán biskup čanádsky

Dr. Ján Csernoch. Pamiatka prastarých časov — pravil — obnovuje sa pred mojím duchom, keď katolíkov krajiny uhorskej vítam na území čanádskeho biskupstva. Kdekoľvek rozhliadnem sa totiž z tohoto miesta, oko moje utkvie všade na veľkej postave svätého Gerharda, ktorý, keď prozretelnosť božská doprovodila ho do našej vlasti, na tomto mieste začal apoštolské účinkovanie svoje. Múdre to učinilo riaditeľstvo deviateho kongressu katolíckeho, že ho vydržiava na tom mieste, ktoré svätý Gerhard posvätil životom a horlivosťou. Ako nehodný nástupca sv. Gerharda a biskup čanádsky, v mene môjho duchovenstva a veriacich vruceně vďaky vzdávam za to riaditeľstvu tohoto kongressu a na účinkovanie jeho svolávam požehnanie božské. — Reč osviete-

teného pána biskupa prijal kongress hlučnými ováciami.

Lázár, mešťanosta segedínsky privítal kongress v mene mesta Segedína a ďakoval riaditeľstvu, že IX. Kongress uhorských katolíkov vydržiava v Segedíne. Za tým zahájil kongress rečou

Gróf Ján Zichy. V zahájenej dlhej reči poukázal na úspešné účinkovanie predošlých kongressov katolíckych a vyzval prítomných ku pokračovaniu v tomto smere.

Nasledovalo za tým utvorenie predsedníctva a úradníkov Kongressu a vyvolení boli jednohlasným uzavretím:

Hlavný protektor: Kardinál knieža primas Klaudius Vaszary. Protektori: Vysoký sbor biskupský. Čestní predsedovia: Gróf Albert Apponyi, minister kultu a výučby, gróf Géza Apponyi, gróf Ivan Batthyányi, gróf Ondrej Csekonits, gróf Aurel Dessewffy, gróf Julius Erdódy, knieža Mikuláš Esterházy, gróf Mikuláš Móric Esterházy, gróf Tasilo Festetich, barón Julius Forster, barón Franc Gerliczy, gróf Jozef Hunyady, župan dr. Béla Kelemen, mešťanosta dr. Georg *Lázár*, gróf Jozef Mailáth, gróf Eduard Pallavicini, barón Franc Révay, gróf Béla Som-sich, gróf Fridrich Wenkheim, gróf Aladár Zichy, minister okolo osobnosti kráľa, gróf Ferdinand Zichy. Predseda: gróf Ján Zichy. Podpredsedovia: dr. Tibor Boromisza biskup, gróf Móric Esterházy, praelát dr. Alexander Giesswein, praelát Karol Kánter, rytier Ludvík Mattyasovszky, biskup L. Arpád Várady, dr. Ján Zlinszky pravotár. Zapisníci: dr. Aladár Krüger pravotár, dr. Štefan Mócsy pravotár,

Do odborných výborov vyvolení boli:

Výbor charitatívny a rozširovania viery. Predsedovia: dr. Tibor Boromisza biskup satmársky, dr. Štefan Raskó, sudca kúrie. Zapisníci: dr. Karol Bonta pravotár, Pavel Hamom, biskupský tajomník. Výbor verejnej osvety. Predsedovia: dr. Robert Szele, kr. hlavný škôldozorca, praelát dr. Ján Kiss. Zapisník: dr. Ján Sziklay, spisovateľ. Výbor sociálny: Predsedovia: Sylvester Somogyi, hlavný kapitán, dr. Ján Zlinszky, pravotár. Zapisník: Ludvík Csepela, duchovný.

Po utvorení protektorátu, úradníctva a odborných výborov predseda prečítal osnovu telegrammov upravených na pápeža, jeho veličenstvo kráľa a na knieža primasa Klaudiusa Vaszaryho. Prečítané boli ďalej aj početné telegrafické pozdravy biskupov a iných hodnostárov. S čím zakončilo sa prvé verejné zasadnutie Kongressu.

Eucharistická processia.

Z kostola sv. Demetra pohla sa s prevelebnou sviatostou oltárnou o 6. hodine processia, na ktorej súčasťnilo sa viacej ako desaťtisíc ľudí so 130 zástavami. Po uliciach, ktorými processia tiahla, domy boli osvetlené a ozdobené zástavami a vencami z kvetov. Processiu viedol s početnou assistenciou osv. pán arcibiskup kaločský dr. Julius Városov. Všetky spolky a katolícke ústavy išly v processii so zástavami. Za tymito nasledovalo

vyše päťsto duchovných s rozžatými sviecami. Za duchovenstvom kráčali osvietení páni biskupi: dr. Ottokár Prohászka (Székesfehérvár), dr. Tibor Boromisza (Szatmár), dr. Ján Csernoch (Csanád), gróf Julius Zichy (Pécs), dr. Wolfgang Radnay (Besztercebánya), dr. Ludvík Balás (Rozsnyó). Potom nasledovala assistencia a po tejto pod skvostným baldachinom osvietený pán arcibiskup kaločský s prevelebnou sviatostou oltárnou. O ôsmej hodine večer vrátila sa processia ku kostolu vnútorného mesta, kde udelené bolo požehnanie, v kostole ale od-bavovali sa Te Deum a litánie.

Po eucharistickej processii bola v Katolíckom Kruhu zábavná večera, pri ktorej oslavovali katolíckych vodcov.

V pondelok.

Druhý deň.

Po svätej omši, na ktorej prítomné bolo početné obecenstvo, vydržiavali shromaždenie

Katolícke tovaryšské spolky. Shromaždeniu predsedal osvietený pán arcibiskup kaločský dr. Julius Városov. Tovaryšské spolky zastúpené boli 33 predsedami. Na shromaždení prítomné bolo početné obecenstvo. Po tomto nasledovalo

VII. Valné shromaždenie školských bratov vychovávajúceho a podporujúceho spolku. Predsedom valného shromaždenia bol gróf Aladár Zichy, minister okolo osobnosti kráľa. Prítomní boli krom početného prezpolného obecenstva: dr. Julius Városov, arcibiskup kaločský, gróf Ladislav Hunyady, gróf Rudolf Normann-Ehrenfels a mnohí iní. Rečnili: dr. Karol Tóth a dr. Eugen Rada. Vyzvanie tohoto spolku na katolícke obecenstvo uverejníme v budúcom čísle.

Po valnom shromaždení spolkov školských bratov naslevovalo

Slávnostné zasadnutie oslavovania grófa Ferdinanda Zichyho.

Vodca katolíkov Uhorska gróf Ferdinand Zichy o niekoľko týždňov završí 80. rok svojho života, v ktorom ku sláve Božej a k povznese-niu katolíckej cirkvi tak nevýslovne mnoho pracoval. K osláveniu tejto príležitosti vodcovia katolícki sišli sa v druhí deň Kongressu v Katolíckom Kruhu segedínskom ku slávnostnému shromaždeniu a boli tam prítomní: Arcibiskup Julius Városov, biskupi: Ján Csernoch, Farkas Radnay, Tibor Boromissza, gróf Julius Zichy, minister okolo osobnosti kráľa gróf Aladár Zichy, gróf Ján Zichy, gróf Adolf Pongrácz, praelát Ján Molnár, biskup L. Arpád Várady, dr. Ján Kiss, Karol Kánter, gróf Rudolf Normann-Ehrenfeld, župan Béla Kelemen, dr. Emil Gyuriss, Béla Csitáry, mešťanosta Georg Lázár, dekan Géza

Jászay, Franc Blaskovits, Jozef Babics, dr. Tibor Révay, Ján Wittmann, dr. August Pecha, Ákos Gyertyánfy, dr. Dionys Mosonyi a mnohí iní. Rečnili: dr. Julius Városov, arcibiskup kaločský a pravotár dr. Ján Zlinszky. Slávnostné shromáždenie v mene Katolíckeho Kongressu uzavrelo jednohlasne, že grófa Ferdinanda Zichyho z príležitosti 80. roku jeho života bude oslavovať so všetkými organizáciami katolíckymi Uhorska. S vypracovaním a prevedením pofažného programu poverené je Krajinské Družstvo Katolíckych Spolkov.

Druhé verejné zasadnutie.

Vo veľkom siatr v Novom Segedíne vydržiavané bolo druhé verejné zasadnutie IX. Krajinského Kongressu v pondelok o 5. hodine za prítomnosti osvietených pánov biskupov, katolíckych výtečníkov a početného ľudu.

Zasadnutie zahájil predseda gróf Ján Zichy a po zahájení prečítal telegrafickú odpoveď jeho veličenstva kráľa na upravený naň holdujúci telegram. Prečítané boli ďalej telegrafické pozdravy, ktoré v ohromnom počte došli na kongress zo všetkých strán krajiny. Rečnil potom:

Jozef Vass, stolnobelohradský professor, o socialdemokracii a jej výhladoch v Uhorsku.

Emil Nagy, krajinský vyslanec, rečuil o «správnej obrane práv ľudu». Ako tretí rečník vstúpil na rečníšte

Dr. Ottokar Prohászka. Prednáškou jeho o «kresťanských mravoch v modernej kultúre» uchvátil obecenstvo ku hlučnému entuziasmu. Po utíšení sa ovácií predseda zakľúčil zasadnutie.

Zatvorené zasadnutie.

Pod predsedníctvom dr. Jána Zlinszkyho večer o 8. hodine, v katolíckom kruhu vydržiavalo sa zatvorené zasadnutie, na ktorom prijaté boli návrhy odborných výborov.

V útorok.

Tretí deň

Holdujúca slávnosť Panny Marie, Patrónky Uhorska.

Ráno o 8. hodine bola sv. omša v kostole sv. Róchusa. Po sv. omši držal kázeň osvietený pán biskup baňskobystrický Farkas Radnay a obecenstvo pod zástavami šlo na námestie pri kostole, kde posvätili sochu Panny Marie, Patrónky Uhorska, ktorú na pamiatku IX. Krajinského Kongressu katolíkov Mariánske kongregácie a iné náboženské spolky dali postaviť. Sochu pri skvelej assistencii kňazstva čanádsky biskup dr. Ján Csernoch posvätil, načo Professor Jozef Andor povedal peknú vzletnú reč o úcte Panny Marie v Uhorsku. Zatým na sochu v mene Kongressu a rozličných spolkov a kon-

gregácií položili vence a obecenstvo odspievalo pápežskú hymnu.

Tretie verejné zasadnutie.

Po posvätení sochy Panny Marie, Patrónky Uhorska, nasledovalo o 10. hodine zaključujúce zasadnutie Kongressu. Po zahájení prepočetne navštíveného zasadnutia prečítaný bol telegram grófa Ferdinanda Zichyho, ktorým sa poďakoval za upravené naň telegrafické pozdravenie. Odpoveď Ferdinanda Zichyho prijalo obecenstvo hlučnými ováciami, za tým rečnil:

Dr. Aladár Krüger o sv. Korune Uhorska.

Dr. Eerdinand Roth, praelát-kanonik ostrihomský, držal prednášku o mohutnej sile kresťanského ducha.

Dr. Ján Kiss, praelát-profesor university, rečnil o pomere viery a vedy.

Dr. Ján Csernoch, biskup čanádsky, pri všestranne hlučných ováciach držal zaključujúcu reč, po ktorej predsed gróf Ján Zichy vyslovil vďaku rečníkom, dr. Julius Városov, arcibiskup kaločský, udelil prítomným pozhnanie a s tým pri odspievaní pápežskej hymny zakľúčený bol IX. Krajinský Kongress Katolícky.

Podmanenie povetria.

Vetroplavci pri dostihoch v Rheimsi zápasili nielen o vypísanú odmenu, lež snažil sa každý dokázať spôsobnosť svojho vynálezu k podmaneniu povetria.

V podmanení povetria, zdá sa, väčších úspechov dosiahol gróf Zeppelin. Jeho vzducholod «Zeppelin III.» dňa 27. augusta na úsvite po 4. hodine pohla sa z Friedrichshafenu na cestu do Berlína. Po opätných nehodách vzducholod «Zeppelin III.» konečne v sobotu 28. augusta popoludní o 5. hodine 10 minútach priletela ku Lipsku a o 6. hodine 25 minútach zakotvila v Bitterfelde.

Tu čakal už vzducholod sám gróf Zeppelin a dedič nemeckého trónu. V Bitterfelde vzducholod «Zeppelin III.» povzniesla sa do povetria v nedeľu 29. augusta ráno a prišla cez poludnie do Berlína. Tu ju už čakal cisár Vilhelm s cisárovnou Augustou, členami panujúceho domu a s ríšskymi hodonstármi.

Vzducholod sa pred cisárom viackrát poklonila a potom za hlaholu zvonov a radostných výkrikov státisíce ľudí vo výške asi 150—200 metrov obletela v kruhu tempelhofské pole a spustila sa na zem. V člne sediáci nato vysadli. Cisár Vilhelm srdečne pozdravil grófa Zeppelina, vojenská banda ale hrala nemeckú hymnu. Zatým aj cisárovná a ostatní členovia cisárskeho domu srdečne vítali grófa Zeppelina. Berlínsky mešťanosta vítal grófa Zeppelina rečou, v ktorej ho jako hrdinu a miláčka národa oslavoval. Napokon cisár Vilhelm privolať grófovi Zeppelinovi trikrát na slávu, načo sa cisár a gróf Zeppelin zaviezli do cisárskeho kaštieľa, kde na počtu grófa Zeppelina cisársky pár dával hostinu, na ktorej okrem Zeppelina aj ostatní na vzducholodi cestujúci boli prítomní. Cisár každému z prítomných pripil na zdravie. Zatým sa s grófom Zeppelinom znova objavil pri otvorených oknách, načo v zahrade kaštieľa shromáždené

obecenstvo búrlive oslavovalo hrdinu povetria a jeho pohostiteľa cisára.

ju ale zas nehoda a doletela do Friedrichshafenu, keď kráľ ztadiaľ už odcestoval.

Zábava amerických millionárov.

Vzducholod «Zeppelin III.» odletela z Berlína hneď v nedeľu 29. augusta v noci a vo Friedrichshafene obhliadnuť ju mal jeho veličenstvo kráľ Franc Jozef. Stihla

Krajinskí vyslanci nemeckej ríšskej rady, počtom asi dvesto, dorazili minulý týždeň na Bodenské jazero, aby si obhliadli dielňu na vzducholode Zeppelinove. Na

vzducholodi Zeppelin III. vozili sa, alebo lepšie povedano, lietali v povetří za dlhší čas. Túto vzducholod má kúpiť Nemecko pre svoju armádu ku vojenským cieľom.

K zavedeniu riadneho spojenia vzducholodou medzi Berlínom a Frankfurtom n. M. utvorila sa účastinárska spoločnosť so základným kapitálom troch millionov mariek. Medzi Berlínom a Frankfurtom chcejú teda ľudia už každodenne preletovať. K podmaneniu povetria slúžia ostatne už všelijaké stroje. Ľudia nemajú pokoja, povetrie chcejú si celkom podmaniť.

Valné shromaždenie spolku Sv. Adalberta.

Dňa 2. septembra vydržoval u slovenského ľudu dobre známy spolok sv. Adalberta svoje ročné valné shromaždenie v Trnave pri účasti početných svojich členov. Shromaždenie zahájil predseda Štefan Bezák s príhodnou rečou. V svojej reči podotkol dva protívne tábory, a síce svetla a tmy. Slovenský ľud túži za svetlom, k čomu ho i jeho vrodená nábožnosť má. Bez svetla, bez osvetly nemôže panovať viera. A spolok sv. Adalberta rozširuje osvetu.

Franc Urbánek tajomník prečítal zápisnicu vlnajšieho valného shromaždenia, čo prítomní s odobrením vzali v známosť.

Martin Kollár, krajinský vyslanec, správca spolku v sprievode peknej reči podal zprávu o jednoročnom účinkovaní spolku. Povinnosťou ducha je pokroky robiť, hovoril on. Pokolenie ľudské činí ustavične pokroky, obnovuje sa v duchu. Šťastlivé obnovenie ducha sa ale len v znaku kríža stať môže. Všetko obnoviť v Kristu cieľi i spolok sv. Adalberta. S predostretej zprávy dozvedáme sa, že minulého roku vstúpilo do spolku 2392 členov, zomrelo 285, a všetkých je 23378, Členovské príspevky učinily 41779 K 64 halierov, za knihy sa vydalo 51723 K 17 hal. Spolok vydal 5 nových knih. Za literárnu činnosť vyslovila sa vďaka Jozefovi Buday, Richardovi Osvald a Ondrejovi Hlinka.

Nasledovala voľba výborníkov. Za nových výborníkov sú zvolení: Ján Vojtassák, Franc Szkyesák, Miloš Pietor. Počas voľby Ferdiš Juriga odporúčal, aby za výborníka i Ondrej Hlinka bol zvolený. Dekan a farár Jozef Janda neodporúčal zvolenie Hlinku, pretože on už bol výborníkom a toho sa zriekol. Štefan Bezák predseda sa vyslovil, že Hlinka nemôže byť výbor-

níkom, lebo je nie na slobode. Praelát kanonik a arcibiskupský gen. Vikár Pavel *Jedlicska* upozornil prítomných na svornosť a lásku a spolu i na obozretnosť, ktorá sa pri spolku vyžaduje,

Richard Osvald v stručnej reči sa poďakoval shromaždeniu za to vyznačenie, že ho v minulom roku za čestného predsedu spolku zvolili. V reči svojej tri veci spomenul, a síce: dôveru obecenstva, potrebu literárnej pracovitosti mladších kňazov a svedomitosť úradníkov.

Edvard Krajnýák žiadal prečítanie počtov. Martin Kollár správca na to odpovedal, že počty sa nemôžu predostrieť, pretože dozorný výbor sa nesišiel a tak ich prezkúmať nemohol. Valné shromaždenie na to uzavrelo, aby dozorný výbor behom jedného mesiaca počty prezkúmal a o výsledku podal zprávu budúcemu výborovému zasadnutiu, ktoré potom na budúcom valnom shromaždení podlžné je tiež zprávu podať. Prečítali sa spolu i záverečné účty spolku, ktoré na odporúčanie Pavla Blahu sa v známosť vzali.

Edvard Krajnýák navrhol povýšenie členovských príspevkov, čo ale shromaždenie neprijalo. Po tomto predseda shromaždenie zaključil.

Zo záverečných účtov nie s radosťou vidíme, že z majetku spolku 421 tisíc 770 kor. 28 hal. obnášajúceho, v knihach na sklade uložené je 335 tisíc 797 korun a 97 halierov. Ohromný to peniaz!

POLITICKÉ CHYRY.

Nádeje liberálov.

Ladislav Lukács, niekdajší finančný minister a liberál prvej triedy 17. septembra má ísť na audienciu do Viedne. Táto audiencia má mať veľmi vážne následky. V smerodajných kruhoch politických aspoň to hovoria, že Ladislav Lukács z najvyššieho poverenia zas bude pojednávať s neodvislou stranou. Keď sa mu vraj jeho pojednávanie podarí, utvoria vládu čiastočne z neodvislých pod jeho dozorstvom. Jestli sa mu ale neodvisliaci nedajú okabátiť, vtedy si, ako hovoria, Ladislav Lukács utvorí vládu celkom dľa jeho chuti a aby mal v parlamente väčšinu, pošle terajších ablegátov domov a vypíše nové voľby. Preto ožívajú liberáli, Kristóffy, ako sme minule spomenuli, hľadá Rudnayho a za celou

touto kompániou stoja freimaureri. Preto pozor, katolíci!

XVI. medzinárodný Kongress lekárov a freimaureri.

Symbolická veľká lóža Uhorska, — teda hlavné hniezdo uhorských freimaurerov — pre členov medzinárodného kongressu lekárov 3. septembra večer zariadila slávnostnú prácu. Táto slávnostná práca záležala najprv z rečí, ktoré povedali po anglicky, francúzsky, taliansky a po nemecky; no a po tom záležala ta slávnostná práca z veličiznej hostiny. Tí medzinárodní lekári jedli a pili o tri zdechy, čo im neškodilo v prítomnosti toľko doktorov. Bolo ich tam aj mnoho, vyše tisíc. Toľko doktorov pohromade zriedka vidí svet a to boli sami freimaureri. Je to zas len zrejmy dôkaz toho, že snád každý druhý lekár je freimaurer. Katolíci ale nech nevolajú k sebe lekára, o ktorom vedia, že je freimaurer.

Milán Hodža a Katolícky Kongress.

O Katolíckom Kongresse v Segedíne píše Milán Hodža v jeho novinách, že vraj «samé spory, zvady a neúspechy». Píše ďalej aj o Katolíckej Ludovej Jednote, také veci pravda, ktoré nevie dokázať. O to nedbá, že mu slovenský ľud už viac neverí. Myslí si, čo mu neveria v Uhorsku, to mu akoiste uveria v Česku. Preto jeho noviny najnovšie posielala hromadne do Česka, bo ich v Uhorsku pravý kresťan a katolík už viacej nechce čítať.

BESEDNICA.

O spovedi.

Koavertita barón Lüttwitz vypráva:

Na srdci mi ležal ťažký hriech, ktorého som sa chcel zbaviť; zašiel som tedy ku kazateľovi a povedal som mu:

— Aj my máme spoveď?

— Ovšem.

— Jako to vysvetlíte; veď ja mám už 42 roky a ešte som neslyšal, že by sa u nás kto bol spovedal?

— U nás to neni v obyčaji, aie spoveď máme.

— Jako vy tedy odpúšťate hriechy?

— Máme formuľu, bude dakde založená, pohľadám ju. Také dačo sa mi ešte neprihodilo.

Nahneval som sa a odišiel som do Paríža, abych sa tam čo neznámy vyspovedal.

Vypytoval som sa tam na toho najznámejšieho kazateľa.

Zaviedli ma k starému ctihodnému pánovi, ktorý mal dlhú šedivú bradu.

— Čože si žiadate?

— Rád bych sa vyspovedal.

— Jako sa menujete?

Na mojom mene nič nezáleží, prichádzam, abych sa vám pred Bohom vyspovedal z hriechov.

— Čo ste vy? — pýtal sa ma a pritom menoval mi asi desať sektí.

Ustrnul som. Krom luteránskej viery tedy celý rad iných je, ktoré všetky majú iné učenie. To som ešte nepočul. Nám vždy rozprávali len o blúdnej katolíckej a luteránskej.

— Z čoho sa chcete spovedať?

Menoval som mu môj hriech a prosil som ho, aby mi ho odpustil.

— My neodpúšťame, lebo nevieme, či Boh chce odpustiť tomu, kto k nám prichádza.

— Však Kristus splnomocnil apoštolov, aby hriechy odpúšťali!!

— Ovšem, ale my to nečiníme.

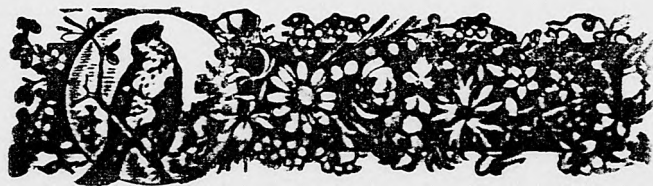
— Tým dokazujete, že je evanjelická viera na nevere založená a nútite ma, abych sa stal katolíkom.

— Neodhováram vás od toho. Lebo už je toľko našich sektí, že ani nevieme, čo máme veriť.

Celkom zdesený som bol nad tak veľkou neistotou a toľkým zmätkom.

Stal som sa katolíkom, lebo som sa dozvedel, že — jako to Kristus Pán rozkázal — v katolíckej cirkve kňazi odpúšťajú hriechy.

Podáva: Jožko Horniak

CHYRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ po veľkých slávnostach v Innsbrucku 30. augusta odcestoval do Bregenzu, kde v útorok 31. augusta ráno po 8. hodine vysadol v prístave na paroloď «Cisárovná Alžbeta», aby sa povozil po Bodenskom jazere, ležiacom medzi piatimi krajinami: Austriou, Bavorskom, Württembergom, Badenom, Švajciarskom. Panovník sa najprv do Lindau v Bavorsku zaviezol; tu ho so skvelým sprievodom privítal princ Ludvik, syn bavorského regenta. Odtiaľ jeho veličenstvo previezol sa cez jazero na švajciarsky breh do Rorschachu, kde ho v mene federatívnej rady vítal podpredseda švajciarskej republiky Comtese. Ztadiaľto panovník zaviezol sa na ostrov Mainau ležiaci na východnej strane Bodenského jazera. Tu kráľ bol hosťom badenského páru. Potom sa panovník zaviezol do Friedrichshafenu, kde ho vítal kráľ württemberský. Tu sa jeho veličenstvo za

dlhší čas shováral s grófom Zeppelinom, ktorý veľmi lutoval, že svoju vzducholod jeho veličenstvu nemohol predstaviť. Potom sa panovník vrátil do Bregenzu a odtiaľ odcestoval späť do Viedne.

† **Stefan Baeskor**, správca piaristického gymnázia na odpočinku, veľazaslúžený člen učiteľského rádu piaristov, po dlhej chorobe a príkladnom prijatí sv. sviatosti 20. augusta umrel v Štiavnicí v 65. roku života svojho. O. V. D. M. P.

† **Alois Daubner**, bohabojný kňaz rádu jezuitského, redaktor «Posla b. Srdeca Ježišoveho», chýrny a všestranne milovaný slovenský missionár, minule v 53. roku života svojho v Trnave zomrel. Láska Ježišu daj mu odpočinutie večné!

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* duchovenstvo svojho biskupstva od 29. augusta do 3. septembra povolal ku sv. exercíciám, na ktorých on sám cez celý čas príkladne účasť bral a pri ktorých držali nábožné prednášky Jezuiti. P. Komarik z Kaloče a P. Fröhlich z Nemecka. Na sv. exercíciách súčasťnilo sa viac ako 60 duchovných, ktorí v duchu Krista Pána posilnení rozišli sa 3. septembra, aby ďalej úspešne pracovali vo vinici Pána. — Ferdinand Koburg, kráľ bulharský, osvieteného pána biskupa vyznačil veľkým krížom zásluh a Štefanovi Hartsar, biskupskému sekretárovi, udelil vyznačenie malého kríža. — 20. aug. jakožto výročitý deň posviacky biskupského chrámu, slávnostnú sv. omšu držal s veľkou assistenciou sám osvietený pán biskup. — Dr. Melchior Takács, praelát praemonštratských kňazov, účasť bral na IX. Krajinskom Kongresse uhorských katolíkov a vrátil sa už do sídelného mesta svojho. — Katolícky čitateľský kruh 5. septembra zariadil zábavu «vino-branie», ktorá sa pekne podarila a aj spolku priniesla hojného osuhu. — Adalbert Derfinyák, farár z Parnó, vymenovaný je za druhého vicedekana okresu Gálszecs a Ján Matuscsák dostal investitúru na faru Alsó Körtvélyes, môže teda do farského úradu už uvedený byť.

Chýry zo Sariša. *Prešov:* Mestský výbor vydržoval 28. augusta riadne shromaždenie, na ktorom odbalil bežné záležitosti mestské a na monografiu stolice šarisskej odhlasoval 600 korún. — Adalbert Wick, profesor náboženstva na tunajšom katolíckom kráľovskom gymnáziume, cez prázdniny cestoval po Norvégsku a Švédsku a minulé dni vrátil sa domov z poučnej a obtížnej cesty. — Na IX. Krajinskom Kongresse uhorských katolíkov účasť brali: Adalber Zaborovsyky, prae-pošť-farár prešovský, farári Jozef Vaskó zo Zboró, Pavel Sidelsky z Bodaméru, Eduard Soltész z Péchujfalu, dr. Eduard Absolon z Lénártó a viacerí iní. Z tejto príležitosti cestovali aj po Sedmohradsku a prešli k južnému Dunaju do Belehradu, zkadiaľ sa tieto dni domov navratili. — *Bardijov:* Dňa 5. septembra bola posviacka pekného a veľkého organu, ktorý postavil organár Otto Rieger. Posviacku previedol sám osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie, ktorý z tej príležitosti deň predtým prišiel do Bardijova a slávnostne bol prijatý.

Anton Korányi, opát farár bardijovský, z povďačnosti, že kostol jeho je krásne opravený a novým organom opatrený, daroval kostolu svojmu i on gotického slohu kalich v cene 1000 korún. — Anton Klánovský, farár z Nagysáros, daroval pekný a drahocenný kalich kostolu obce Zsebfalu, kde cez dlhý čas bol farárom. — *Szinye:* Jozef Tartally, novovysvätený kňaz grécko-katolícky, rodák zo Szinye, 29. augusta držal tu prvú sv. omšu, rukovodičom bol mu Štefan Széman, profesor náboženstva na katolíckom kráľovskom gymnáziume v Prešove, a slovenskú kázeň držal Ján Kurimszky, tunajší farár latinského obradu. — *Felsővízköz:* Jarmok, ktorý vydrživaný mal byť 21. septembra, preložený je na 22. septembra.

Chýry zo Spiša. V Jamníku dňa 15. aug. 18 domov zhorilo s pobočnými staviskami. Udaťne dakto podpálil. Ubohi pohorelcí sú vo veľkej biede. — V Novej-Belej 7 domov zhorelo. — V obci Zavada blízko Levoče dňa 15. aug. tiež zúril požiar, ktorému 33 domov padlo v obeť. — Nedaleko Šmrdžonky bol dňa 17. aug. lesný oheň, zhorelo moc zoťatých stromov. — Tie stromy prislúchaly pile v Jordanci. — V Nižnom Šmeksi bolo do 15. aug. 530 osob, v Barlangligete do 12. aug. 2949, v Šmeksi do 14. aug. 3825, v Tátralomnici do 15. aug. 955 a v Tátraszéplaku do 12. aug. 1544. — Do Spišskej Soboty prišlo dňa 16. aug. z Budapešti 11 mníšiek, ktoré tam majú viesť verejnú dievčenskú meštanskú školu (polgárku). — V meste Gölnicbánya majú robiť vodovod, útraty budú obnašať 80 tisíc korún. — V obci Zakárfalu pastier Štefan Horvát dňa 14. aug. 7 ročnej Anne Fancsik podpálil šaty. Nešťastliva sa na tolko popálila, že hned zomrela. — V Podolinci Konrádová Szignarovics rodena Eleonora Duchon dcera bývalého javorinského učiteľa následkom porazenia na srdce na lúke náhle zomrela. — Veľmi krásny príklad dali minule styria podolinski kleríci. Keď tamojší farár k jednému chorému siel s najsv. Sviatostú Oltárňou, v košielkách oblečení a s horiacými sviečkami v rukách odprovadili Pána Ježiša do domu nemocného. To v celom meste hlboký dojem urobilo. Od tých statných klerikov možno očakávať, že sa stanú kňazmi podľa srdca Ježišovho. — Na kolačkovskom chotáre jeden ostrovid rozírhaval 20 oviec. — Minister výučby vyslovil starolubovenskej rímsko-katolíckej učiteľke Karoline Konecsny, ktorá teraz do penzie ide, za jej 30ročné horlivé a zdarné učiteľské účinkovanie svoje uznajúce vďaky. — V Harkove dňa 26. augusta sedemročný Jakub Gomolčák, keď za jedným vozom utekal, pod zadné kolesá toho voza prišiel a tam vydal ducha svojho. — Vo Vikartovci Jozef Magera dňa 25. augusta svojho brata Michala, na ktorého sa už od dlhšieho času veľmi hneval, keď ho na svojom dvore zbadal, s čakanom zabil. — V Podolinci dňa 29. augusta zomrel najstarší mešťan Jalub Praisz v 89. roku života svojho. Nebohý za 39 rokov bol horlivým kostolníkom. — Tiež v Podolinci dňa 31. augusta mal sobáš Jozef Lihocs, r. k. učiteľ v Žákovečách (Izsákalva) so slečnou Elzou Ba-

bics. — V Mafašovcäch vyvolili za učiteľa Rndolfa Lazarovicsa, podolinského rodáka.

Pozvanie, Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh usporiada dňa 19. septembra (v nedelu) v zahrade u p. Böhma, VII., Prater-u. č. 26. Futó-ulice na rohu «Vino-brannú tanečnú zábavu», na ktorú všetkých známych a priateľov úctive povoláva Správa Kruhu. — Vstupné v predodpredaji 80 hal., pri pokladnici 1 koruna. — Vstupenky dostať: V miestnosťach Kruhu (VIII., Kistáczió-u. 1.), u gazdu Jána Krajčí a u pánov výborníkov. — Začiatok o 4. hodine po obede.

Požiar v Čikágu. Dňa 10. augusta v noci v Čikágu zúril veľký oheň, ktorý Uhami obydlené predmestie Čikága takmer celé zničil. Oheň vypukol v prostred predmestia, v dome jedného Poliaka a potom prešľahol na susedné drevené domy. Uhorskí robotníci zúfale sa usilovali zachrániť cennejšie predmety vo svojich bytoch, kým ženy s dieťkami utiekaly na ulicu. Následkom požiaru asi 100 uhorských rodín ostalo bez prístrešia a ceu zhorených domov a pohnuteľností šacujú asi na štvrt millona korún. Má sa za to, že dom Poliaka podpálil jedon poľský nádenník z pomsty. Posiaľ ustálili, že v ohni zhorelo šesť poľských robotníkov, viacerí utrpeli popáleniny a týchto v nemocnici opatrujú.

Besná mačka. Z Hódmezóvásárhelyu oznamujú, že sa v chotáre obce Kutas na tani Jozefa Jákóva zbesnela mačka, ktorá gazdu, jeho manželku, štyroch robotníkov a viac kusov lichvy pohryzla. Mačku potom zabili. Pohryzení Iudia odcestovali do Budapešti do Pasteurovho ústavu. — Teda pozor na mačky.

Predal cudzie voly. Z Turč. Sv. Martina píšú, že podhradský obyvateľ Ján Volna s falošným passom predal voly štíavnického obyvteľa Jána Thomku a cenu volov, 590 korún, si osvojil. Oškodený Thomka vec oznámil žandárom, ktorí záležitosť oznámili kráľovskému fiškalátu.

Falošné peniaze v Ružomberku. Z Ružomberku oznamujú, že je tam v poslednom čase mnoho falošných peňazí, zvlášte jednokorunikov, dvojkorunníkov a päťkorunníkov v obehu. Falošné peniaze sú dosť dobre vydarené a preto sú aj medzi obyvateľstvom rozšírené.

Zkaza jednej obce. V obci Szepesremete minulej jari pustošil veľký oheň, ktorému jedna tretina obce padla v obeť. Ako teraz odtiaľ píšú, v pondelok 30. augusta večer udrél tam hrom a 30 rozličných bočných stavísk so všetkou krmou a tohoročnou úrodou zhorelo. Zhorené stavania postavili pred štyrma rokami, lebo vtedy obec tiež bola vyhorela. Následkom mnohých živelných pohrôm obyvteľa tejto obce sa vystahujú. Predstavenstvo obce cestou podžupana stolice pre pohorencov prosilo peňažnú podporu a drevo potrebné ku stavbe.

Nešťastie železničného úradníka. Úžasná nehoda zastihla minulý týždeň miškoveckého hlavného kontrolóra štátnych železníc Jozefa Szentimreyho v obci Ipolypásztó, kde bol na návšteve u svojej sestry. Szentimrey s viacerými svojimi priateľmi šiel do chotára poľovať.

Odrazu ich zastihla búrka, načo poľovnícka spoločnosť hľadala útočisko. Keď sa vracali domov, zbadali, že Szentimrey není medzi nimi. Naskutku ho išli hľadať a ho aj našli medzi kukuricou, kde ležal na zemi zakrva-vený v bezpovedomom stave. Do nešťastného človeka udrél hrom, z nohy mu odtrhol tri prsty a zapálil mu odev. Szentimrey bol nebezpečne popálený. Jeho priatelia zanesli ho ku jeho sestre. Raneného človeka odvezli do sanatoria v Budapešti.

HOSPODARSTVO.

Posúdenie dojnosti kráv.

Podľa prísnych zkúšok hospodárskych krava z obyčajnej fajty, ktorá prácu, opatrovania a spotrebovaný krm vynahradíť má, musí dať priemerne každý deň najmenej dva a pol litra mlieka, alebo ináče: keby sme všetko behom celého roku od jednej kravy nadojené mlieko do veľkej nádoby slievali a potom rovnako podelili: malo by na každý deň dva a pol litra pripadnúť. Ktoré hovädó menej dáva, drží sa na škodu, lebo hnojom a mliekom svojim nezaplátí hodnotu krmu a práce vynaloženej. Avšak sú kravy, ktoré 3—4—5 litrov dávajú, a medzi švajciarskymi a hollandskými kravami najdu sa kusy, ktoré do roka do 4000 litrov a tak tedy každého dňa priemerne 10—11 litrov vydávajú. Rozumie sa, že tieto kusy nechodia na holú, vypálenú pašu, ale že ich v zime, v lete, doma na maštali čo najbedlivejšie opatrujú.

Keď sme takto všeobecne o dojnosti kráv prehovorili, ešte zaznačíme premeny, ktoré stávajú sa ohľadom na dojnosť kráv z častejšieho otelenia sa.

Všeobecné pravidlo je, že krava, s každým novým otelením sa do 6. roku, vždy lepšie a lepšie dojí, tak že vtedy asi po trefom otelení krava bude najviac mlieka dávať, ktoré vôbec podľa svojho zrastu vydať môže. V šiestom roku dokonáva sa úplný zrast kravy, a tak ona potom v celej sile a v rovnako dobrom dojení do 12. roku trvá. Od tej doby života, klesá výdatnosť mlieka z roka na rok, práve tým spôsobom, ako ona do 6. roku života riasť; čoho následkom 18ročná krava už iba na jatku patrí, akže ju na škodu držať nechceme. Sú síce jednotlivé kusy, ktoré i po 18-om roku života ešte dobre doja; ale to sú výnimky, kdežto my o pravidelnom, obyčajnom behu veci hovoríme. Hneď po otelení dojí krava, ako známo, najlepšie; toto mlieko býva najvodnatejšie, na maslo najchudobnejšie. Naproti tomu čím ďalej vzdalujeme sa od času otelenia kravy, tým menej síce dojíť bude, zato ale stáva sa mlieko lepším a mastnejším. Akým spôsobom zmenšuje sa hojnosť mlieka po otelení, z nasledujúceho soznamu vidíme, kde

sme za základ vzali kravičku, ktorá hneď po otelení asi tri litre za deň vydá.

Za prvých 42 dní denne tri litre, spolu 126 litrov, za nasledujúcich 90 dní denne po dva a pol litre, spolu 225 litrov, za potomných 90 dní denne po dva litre, spolu 180 litrov, za ostatných 80 dní denne po jednom a pol l., spolu 120, súhrnom tedy: za 302 dní 651 litrov. Chybujú tu k doplneniu celého roku (365) ešte 63 dni; za tento čas ale pred samým otelením kravu nedojíme.

DOPISY.

Rásztocsno (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto môjho dopisu v našom milom «Kreštane».

Našu obec, ktorá leží neďaleko Handlovej pod vrchom Strach, lanského roku bolo zastihlo veľké nešťastie. Na jar strhol sa bol v nej požiar, ktorý skoro celú obec zpusťošil. Len asi dvanásť domov vyhlo nivočeniu požiaru. Mnohým gazdom nezostalo iné, len čo na sebe mali. Žiaľ bol pozreť na rumy tejto dost zámožnej kreštansko-katolíckej obce. Srdce stislo každému, kto videl veľkú núdzu požiarom stihnutých obyvateľov. Veď bolo to na jar, keď ani slamy, ani krme neni a keď už aj naše komory sa hodne vyprázdnyli. Čo sme mali robiť v našom trápení a v nasej nesmiernej chudobe? Išli sme k nášmu dobrému pánu ablegátovi Kolomanovi Brestyenskymu a prosili sme ho, aby nám rady a pomoci dal. A on dobrák s nami rmútil a potešil nás. «Preto som vaším poslancom, aby som vám pomohol a vás na nohy postavil», povedal nám. Ubezpečil nás, že prievdzská Hospodárska Banka otvorí nám úver a dá jednomu každému, kto sa k nej obráti, takú požičku, akú potrebuje. Ďalej aj s tým nás potešil náš pán ablegát, že zavede sbierku pre nás a že nám u štátu vykoná pomoc bez úrokov.

My sme sa s povdačným srdcom vzdialili od nášeho pána ablegáta a sverili sme mu budúcnosť našej obce. A on nato zaraz dal sa do práce. On sám dal nám krme, slamy a peňažnú pomoc a sobsieral pre nás asi 4000 korún. Našli sa k nemu podobní dobrí ľudia, ktorí dali nám, čo sme najsúrnejšie potrebovali. Obdržali sme aj požičku, tak že stavba zaraz sa zapo-

čala. Domy sme dali pokryť škrydlou, ktorú prácu vzal na seba pán Vilhelm Ámon, handlovský lekárnik, jakožto predseda tamojšieho konzumu. Rástočno zdvihlo sa z popola a teraz už stojí, ako čo by ho znovu boli vybudovali. Prišla i skrze pána Brestyenského slúbená štátna pomoc jednomu každému oškodenému tolko, koľko si žiadal. Podmienky sú veľmi výhodné, lebo dlh za desať rokov — počnúc od budúceho — v jednakých rátach, vždy v novembri, bez interessov zplácať budeme, čo je veľká pomoc, lebo tých 60—80 zlatých, ktoré na jednu a jednu rátu padnú, ľahko zložíme. My sme veľmi povdační veľk. p. Kolomanovi Brestyenskymu za jeho otcovskú lásku, a nevieme ako sa mu odslúžiť za jeho dobrosrdečnosť. Naša oddannosť a vernosť ku nemu nech je odplatou za jeho dobrotu. Modlíme sa za neho a za blaho jeho milej rodiny.

Žehnaj a živ ho Boh na mnohé letá!

Pohoreleci.

* * *

Vámosujfalu

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom «Kreštane».

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Na veky Amen!

Jako dobrý priateľ prichádzam k vám, milí čitatelia, prajúc vám všetko dobré. Prajem vám všetko dobré! Prajem vám predovšetkým najhojnejšie požehnanie božské, a také šťastie, jaké sa na tomto svete dosiahnuť len dá... Ale čože, keď šťastiu tomuto do cesty jednu veľkú prekážku kladieme, keď to požehnanie božské docela k nám sostúpiť nemôže, a to, čo to šťastie a požehnanie nebeské hatí, sú kliatby, ktorými jedon druhého obsypuje. Jako že ty môžeš žiadať, aby ťa Boh požehnal, keď tak často kliatbami svojimi požehnanie božské od seba odstraňuješ a namiesto požehnania zatracenie na seba uvaluješ.

Nedávno je tomu, že som sa shováral s jedným missionárom, ktorý náš ľud veľmi dobre pozná, a on mi hovoril, že veľmi sa diví, že Pán Boh nás pre tie nesčíselné kliatby, ktoré každodenne zo zeme k nebesám metané bývajú, ešte horšie netresce!... Nuž z tej príčiny zaumienil som si s týmto dopisom obrátiť sa uprimne ku svojim drahým rodákam.

Čudujú sa ľudia — píše jeden nábožný muž — že je zle na svete. Ale akože môže byť dobre, keď medzi samými kliatbami žijeme; keď zem a povetrie preplnené sú kliatbami. Kdeže je tá obec, ten dom, tá hlava, na ktorej nenie kliatby? Vypúšťaš zo seba tú kliatbu, ale ona padá nazpät na teba. Preklínaš slnce, že pečie.

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhšs
migrén-hlavy bolenie. — **Cena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkách zasielka franko..

dážd, vietor, mrazy. Či je dačo v dome tvojom, čo by si nebol preklinal? Ach, i tá pec, i ten stôl, i ten prah, i tá povala, i to okno, i tie dvere sú už prekliate. Pozri len na ten kústik chleba, čo držíš v ruke, kým ho do úst vezneš, koľko razy si ho preklial? Preklinal si, keď si oral, keď si sial; preklinal si, keď si bránil, keď si žal, keď si svázal, keď si mlátil; preklinal si aj ten mlyn i tú múku, i tú pekársku pec a ty ešte chceš, aby ten chlieb od Boha daný tebe na úžitok padol?

Lud nás, to musí sa dať, je veriaci, pobožnosť svoju všemožne preukazuje, ale, bohužiaľ, má v sebe hlboko zakorenenú mrzkú, strašnú obyčaj «preklínania», je to obyčaj, ktorá s pravdivou pobožnosťou nijako srovnat sa nedá! Lebo keď dľa slov sv. Jakuba: «jestli sa ale zdá niekomu, že by bol nabožný, neskracujúc jazyk svoj... toho márne je náboženstvo» (Jak. 1, 26.), o mnoho viac sa vzťahujú tie slová na tých, ktorí nielen v malých veciach že neskracujú jazyk svoj, ale sa — a to tak často — dopúšťajú kliatby, teda hriechu jazyka; hriechu Bohom zakázaného pod ztratom večného blahoslavenstva. Divná je to vec, že pokiaľ náš lud iné prikázania božské a cirkevné prisne zachováva, kliatby sa takrečeno, zhola nič nebojí. Tak ku pr. pôst prisne zadrží, prisnejšie ešte, ako je to prikázané, do úst ale svojich tak často telom a krvou Pána Ježiša posvätených, neváha sa brať kliatbu, ktorá je nielen skrze cirkev svätú, ale i skrze samého Pána Boha najprisnejšie, pod ztratom večného blahoslavenstva zakázaná. «Nemýľte sa» — volá sv. Pavel — «ani smilníci, ani zudzoľníci... ani zlodeji... ani opilci, ani zlorečiaci, (t. j. tí, ktorí preklínajú), kráľovstvom božským vládnúť nebudú». (I. Korint. 6, 9. 10.) Ejhla, strašná hrozba božská; ejhla, výrok božský! Pán Boh pod hrozbou jedného a toho istého trestu tak zakazuje hriechy zlorečenia, nečistoty, krádeže, opilstva, jako aj hriechy zlorečenia a preklínania. V očiach božských teda nečistí, zlodeji, pijáci a zlorečiaci patria do tej istej kompánie! Jako že si teda to vysvetliť, že kým nejeden nielen že nie je nečistým, zlodejom, opilcom — ale aj zo srdca si oškliví tieto hriechy — predsa do hriechov preklínania upáda, ba i cez celý život sa v nich vála! Jako že to porozumieť? Že bárs sa aj pri každej zpovedi z tých hriechov kliatby vyznáva a polepšenie sľubuje, v kliatbe predsa cez celý svoj život sotrváva tak, jako keby to Pán Ježiš nebol zakázal, a to pod strašnou hrozbou a veľkým trestom!

Tymito riadkam chcem všetkým bratom mojim oči otvoriť a pozornosť jejich na ten hriech obrátiť, aby zlorečiaci poznali zaslepenosť svoju a k vykoreneniu toho hriechu vynaložili všetku silu duše svojej.

František Markó.

Odkazy redakcie.

- F. K.. K Pekne ďakujeme.
 J. M. Cs. Pride budúce a pošleme žiadané čísla.
 Bezmenný. Zs. Prosíme o udanie mena.
 O. B. G. R. V expedicii sme porobili poriadky.

«Schicht mydlo» (známka jeleňa) šíri sa chytro po širokej ploche, preniká tkaninu a čistí preto chytro a dôkladne, bez toho, že by škodilo látke alebo rukám, lebo na koľko intenzívna je jeho čistiaca sila, na toľko vládny je jeho vplyv.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 4. septembra.

Uradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tíska K 27·50—28·70, stolnobelohradská K 27·30—28·40, peštianska K 27·50—28·55, banátska K 27·50—28·55. — *Raž*: prvotriedna K 18·80—19·00, druhotriedna K 18·60 do 18·70. — *Jačmeň*: prvotriedny K 14·35—14·65, druhotriedny K 14·00—14·20. — *Proso*: K ——. do ——. — *Ovos*: prvotriedny K 15·20—15·50, druhotriedny K 14·60—15·00. — *Kukurica*: K 15·20—15·40. *Repica*: K 27·00—28·00.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
č.	22 20	21 80	21 40	27 00	20 50	19 80	18 80
č.		7	7 1/2	8			
K		16 50	14 80	8 20			

Za 50 kilogramov i s vrecom.

Drobné otruby: K 5·70, hrubé K 5·70.

Strova: fazuľa obyčajná biela K 19·00—20·00, fazuľa strakavá K 18·00—18·75. — **Hrach**: nelúpaný, čistý K 28·00—33·00, lúpaný K 24·00—51·00. — **Šošovica**: čistá K 28·00—38·00. — **Konopné semä**: K 18·00 do 19·00. — **Mak**: K 55·00—57·00. — **Rasca** (kmín): Kor. 107·00—108·—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 172·00—173·00, vidiecka K 000·00—000·00.

Slanina: mestská 4-kusová K 147·00—148·00, 3-kusová K 152·00—159·00. vidiecka K ———— za 100 kilogr.

Datelinové semä: Červená datelina K ————, lucerna jasnozrná K ———— za 100 kg.

Lekvár: srbský K 40—42, bosenský K 48·00—50·00 po 50 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 36·00—38·00, srbské (100 kusové) K 33·00—35·00 po 50 kilogramoch.

Spiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom 176 00 do 176·50. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 48·50—49·50.

Petrolej: Fiumánsky kríšťalový K 35·00, fiumánsky White Star (***) K 29·00 za 100 kilogr. so sudom.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 6·50—7·00, žlté K 6·80—6·80 za 100 kilov.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 82·00 do 82·50, kockový K 84·00—84·50, žltý K 82·00—82·50 za 100 kilogr.

Vajcia: prima uhorské K 76—78, od Tisy K 76—77, sedmohradské K 74—76 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 2·40—2·50, k vareniu K 1·70—2·00 syr 14—20 h., všetko v kilogramoch vo veľkom.

Kreštania kupujte len u kreštanov!

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa
Budapest, VI., Gyár-utca 23. szám.

Odporuča najvreljej **Ludvika Kállai**
elektrické benzinokomobil stroje ku mlatbe
s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úpiná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!!
Bez strojníka ľahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatin. adt.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podavily.
Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a tranko.

Rušeň!

Pri objednávkách na naše ohlasy, prosíme odvolávať za vždy na náš časopis.

PODIVNE LACNÉ PLOTY!

Domáce dôroby!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Mepočetné listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu
nedostiziteľnú zvláštnosť.

Dôrob z horgaňovaného drótu. — "Zabarvit" netreba.
Cena štvorcovho metra od 30 hal. vyšej.

K objednaníu u vylučného dorabatel'a:

Alexander Haidekker
Dielňa pletiva a plotov z drótu
Budapest, VIII., Üllői-ut 48/60. sz.
Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

Lacné české rie.

5 kilo: nové tunavé driapané kor 9'60, lepsié 12 kor.
Biele mäkké, jak páper 18 kor.— 24 kor.
Biele ako snáh mäkké ak páper, driapané 30 cor. 36 kor. Rozposielanie s loberkou franco; zamenenie a razpät prijati je pod touti vynnimou dovolenjesti sa postovú stratu vynahradia. — Benedikt Sachel, Lobes Nr. 135 (pošta Pilsen Cechy.)

Singerové

šijáce stroje ku každému cieľu pri garanciu. Zarovnak aj viborné mluviace stroje a dasky k dostaniu najlacnejšie u

Josefa Haban
mechanika
v Budapešti Almássy-tér 14.
Obrázkový cenník na žiadosť zdarma.

Oznamy prijíma
administracia

'Krestan'
Budapest, Szentkirályi-u. 28

Za čistotu 30.000 korún záruka.

Schicht

Pokusy viac stoje ako skúmanie

jelen mydlo

Pečlivé skúmania

dokázaly, že Schicht jelen mydlo v každej teplej, alebo studenej, tvrdej, alebo mäkej vode chytró a veľmi sa pení; ľahko siakne do látky, rýchlo rozpúšťa špinu, bez toho že by látke čo najmenej škodilo. — Schicht jelen mydlo je

úplne čisté a slobodné každej škodnej hmoty; cez desať ročia dorába sa zo stejno dobrej hmoty. Upotrebenie jeho ku každému čisteniu, dľa návodu zdravého rozumu usporuje v každej domácnosti vela času, práce a peňazí. 3

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé drápané 2 K, ľedšie 2 K 40 h.; polbiele 2 K 80 h.; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkanyni červeného, modrého, bieleho alebo žitého nankingu, 1 perina, 180 cm. dlhá 118 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 58 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K.; polpapierie 20 K.; papierie 24 K.; jednotlivé periny 10 K., 12 K., 14 K., 16 K.; podhlavky 3 K., 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovou loberkou od 12 K. počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezodpovedné návrat peňazí. **S. Benisch v Deschenitz** číslo 826. Böhmerwald. Cenniky franko zdarma.

Osožné a chytré prevedenie parcellovaníu.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provouzovanie parcellovaníu a ku tomuto cieľu udelovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú užernietvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaníu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovaníu (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý postará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovaníu ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody poluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovaníu. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osóhu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatel'ia pozbavia sa všetkých starostí parcellovaníu. 4. Odpredavatel' naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaníu: 1. Prípadný diel podlžnosti spíaca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovrenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.